

BERGEN
KOMMUNE

Slik arbeider byrådet

Folkevalgtopplæring 27. oktober 2023 | Anne Iren Fagerbakke og Tor Corneliusen

Plan for innlegget

- Byrådet som kommunedirektør
- Fullmaktsdelegasjon
- Byrådet organiserer selv sin virksomhet
- Byrådets møter
- Byrådets dokumenter
- Samspill mellom byrådet og bystyret
- Aktuelle dokumenter for mer informasjon

Møterom ved nye Åsaheimen omsorgssenter (foto: Hugo Lütcherath)

En av landets største organisasjoner

 74 % 26 %	Årsverk	17 454
 75 % 25 %	Ansatte (<u>fast</u> ansatte i hel- og deltidsstillinger)	21 641
 72 % 28 %	«Ressurser» (inkluderer vikarer mv.)	33 387
	Årsbudsjett 2024 – brutto utgifter	27 648 mill.
	Investeringsbudsjett 2024	3 288 mill.
	Resultatenheter	351

Tall oppdatert torsdag 26. oktober 2023 | Budsjettdata = slik det foreligger i Innstilling 1 fra det avgående byrådet

Kommunens 4 roller

Tjenesteyter

- Leverer tjenester til lokalsamfunnet med utgangspunkt i nasjonale og lokale standarder.

Samfunnsutvikler

- Lokal samfunnsaktør som skal bidra til å løse lokalsamfunnets utfordringer.

Myndighetsutøver

- En organisasjon bygget på sterk faglighet og med høy forvaltningskvalitet

Demokratisk arena

- En arena for demokratisk styring av oppgaveløsningen med innbyggerdeltakelse.

Kommunelovens § 2 – kommunale styringsmodeller

Formannskapsmodell

- Kommunestyret ansetter selv en administrativ Kommunedirektør.
- Kommunedirektøren leder kommunens administrasjon.
- Kommunedirektøren skal påse at saker er forsvarlig utredet.
- Kommunedirektøren iverksetter politiske vedtak.

Parlamentarisk styresett

- Kommunestyret velger eller utpeker et politisk byråd.
- Byrådet er det utøvende organet.
- Byrådet ivaretar kommunedirektørens lovpålagte oppgaver og ansvar som et kollegialt organ.
- Byrådet kan delegerere sine fullmakter til medlemmene på deres saksområder i saker som ikke er av prinsipiell betydning.

Parlamentarismen i Bergen

- **Innført i år 2000**
- **Hovedmål:**
  - En sterkere politisk styring av byen.
  - Et tydeligere ansvarsforhold.
  - Økt grad av politiske initiativ fra byrådet til bystyret.

Byrådsledere i perioden:

- 2000 - 2003: Anne-Grete Strøm-Erichsen (Ap)
- 2003 - 2013: Monica Mæland (H)
- 2013 - 2014: Ragnhild Stolt-Nielsen (H)
- 2014 - 2015: Martin Smith-Sivertsen (H)
- 2015 - 2019: Harald Schjelderup (A)
- 2019 - 2022: Roger Valhammer (A)
- 2022 - 2023: Rune Bakervik (A)

Parlamentarismen i Bergen (2)

- I Bergen utpekes byrådsleder (negativ parlamentarisme).
  - Byrådet trenger ikke å ha aktiv tillit f.eks. i form av valg, men må ha «fravær av mistillit».
- Byrådsleder setter selv sammen sitt byråd.
- Byrådet defineres som et folkevalgt organ etter loven.
- Byrådet er øverste politiske og administrative leder for administrasjonen.
- Byrådet har myndighet til å utøve politisk skjønn.
- Byrådet fremmer saker og planer på bestilling fra bystyret eller etter eget skjønn.
- Byrådet har ansvar for at alle saker skal være forsvarlig utredet.

Fullmaktsdelegasjon

- Fra bystyret til byrådet.
«Bystyret kjenner bare byrådet.»
- Fra byrådet til byrådene.
- Fra byrådene til kommunaldirektørene.
- Fra kommunaldirektørene ut i de enkelte virksomhetene (etater, resultatenheter, avdelinger).

Den kommunale organisasjonen kan ikke fungere uten en utstrakt delegering av myndighet ut til de operative leddene i organisasjonen.

Utdrag fra byrådets generelle fullmakter – kompetanse

§ 2.4 Driftsansvar

Byrådet har ansvar og myndighet til å forestå den løpende drift av kommunens virksomhet.

§ 2.5 Saksforberedelse

Byrådet har ansvar for å forberede og fremlegge saker til bystyrets organer.

Byrådet selv innstiller i alle saker hvor bystyret har avgjørelsesmyndighet, og som ligger innenfor byrådets ansvarsområder.

§ 2.6 Iverksetting av vedtak fattet i bystyrets organer

Byrådet har ansvar for og myndighet til å iverksette og følge opp vedtakene som bystyret og bystyrets organer treffer.

§ 2.7 Rapportering og informasjon til bystyrets organer

Kommunens organisering (prinsippskisse)

Bystyret

Bystyreutvalgene (8 utvalg)

Medvirkningsrådene, ombudene og sekretariatene på bystyresiden

Byrådet

Byrådsavdelingene (7 byrådsavdelinger)

Etater (noen etater har underliggende resultatenheter, andre ikke)

Resultatenheter og underliggende avdelinger

Byrådsinndelingen i forrige valgperiode

Byrådsleders avdeling	Byrådsavdeling for finans, næring og eiendom	Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett	Byrådsavdeling for helse og omsorg	Byrådsavdeling for barnevern og sosiale tjenester	Byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling	Byrådsavdeling for kultur, , frivillighet og inkludering
BLED	BFNE	BBSI	BHO	BBS	BKMB	BKFI

- Byrådsavdelingene er å sammenlikne med «departementer» i den statlige organisasjonsstrukturen.
- Hver byrådsavdeling ledes av en byråd og en kommunaldirektør.
- Byrådsavdelingene (nivå 1) er inndelt i **seksjoner** som ivaretar sine respektive fagområder, eller som utgjør stab-/støttefunksjoner i byrådsavdelingen.

Byrådet

Byrådet leder kommunens administrasjon og har samme rolle som kommunedirektør.

Nivå 1

Byrådsavdelingene

Hver **byråd** leder en byrådsavdeling gjennom **kommunaldirektøren** som er administrativ topplerer i byrådsavdelingen.

Nivå 2

Etater

Etatsdirektørene leder hver sin etat som yter tjenester eller har et særlig fagansvar. Eks: Etat for skole.

Nivå 3

Resultatenheter

Resultatenhetslederne har ansvaret for å lede enheter som gir tjenester innenfor kommunens kjernevirksomhet. Eks: Rektor på en skole.

Samspeilet mellom byrådet og bystyret

- Forberede, utrede og fremme saker for bystyret.
- Ansvar for å iverksette og gjennomføre bystyrets politikk.
- Rett og plikt til å delta i bystyremøtene og utvalgsmøtene.
- Plikt til å tilrettelegge for bystyrets tilsyn og kontroll.
- Spørsmålsinstitutter i utvalgene og bystyret.
- Rapporterings- og informasjonsplikt til bystyret innenfor de lovpålagte områdene og ellers der bystyret fastsetter dette gjennom vedtak.

Byrådets møter

- Byrådskonferanser (unntatt offentlighet)

Her skjer de interne politiske diskusjonene i byrådet.

- Byrådsmøter (offentlige møter)

Her fatter byrådet vedtak i saker der byrådet har vedtakskompetanse, og her vedtas innstillinger til bystyret i andre saker.

Byrådets dokumenter

- Byrådsnotater
  - *konfidensielle*
- Byrådssaker
  - *vedtatt på fullmakt*
- Bystyresaker
  - *saksutreder til bystyret*

Aktuelle dokumenter

Bergen kommune - Fullmakter og reglement for byrådet

- Reglement for byrådet
- Byrådets fullmakter
- Byrådets fullmakter som kollegium
- Byrådsleders fullmakter – fagbyrådenes fullmakter

Samspill i arealplansaker

- Bystyret behandler en rekke saker etter plan- og bygningsloven;
  - Kommuneplanens arealdel
  - Kommunedelplaner
  - Områdereguleringer
  - Detaljreguleringsplaner
- Juridisk bindende planer med en rekke formalkrav vedrørende prosess, høring og medvirkning
- Er utarbeidet av kommunen selv (offentlige planer) eller i regi av utbyggere (private planer)

Planprosess i dialog mellom forslagsstiller, konsulent og plan- og bygningsetaten

Medvirkning, høring (førstegangsbehandling), håndtering av innsigelser, bearbeiding

Plan- og bygningsetaten utarbeider fagnotat med sin faglige anbefaling

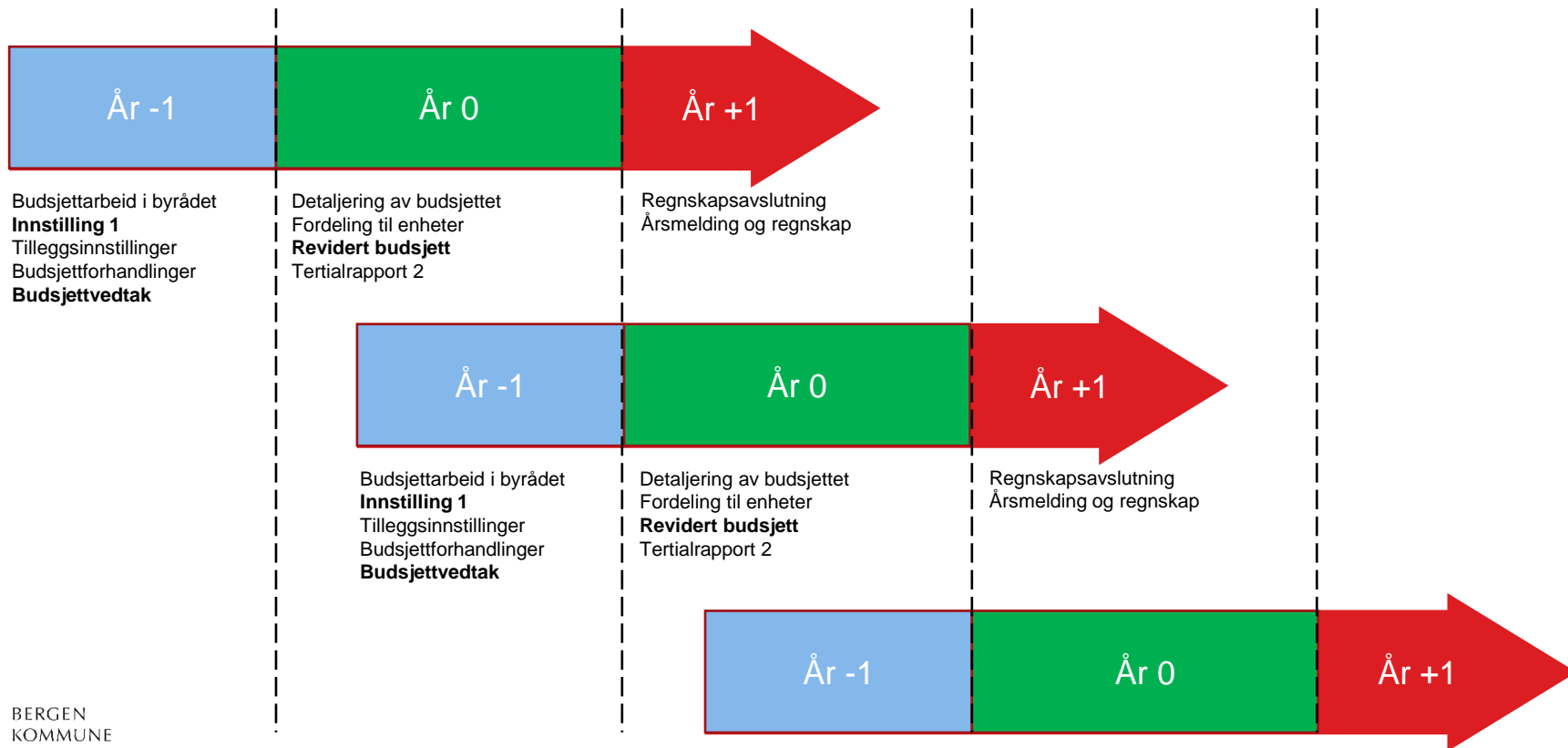
Byrådet vurderer anbefalingen, gjør ev endringer og gir sin innstilling til Bystyret

UMBY og Bystyret vedtar planen med ev endringer (andregangsbehandling)

Budsjettet: Prosessen som biter seg selv i halen

Takk for
oppmerksomheten

BERGEN
KOMMUNE

